

Luonnonsuojelulain uudistus

10.6.2020

Johanna Korpi/YM

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus

Hankkeen tavoite

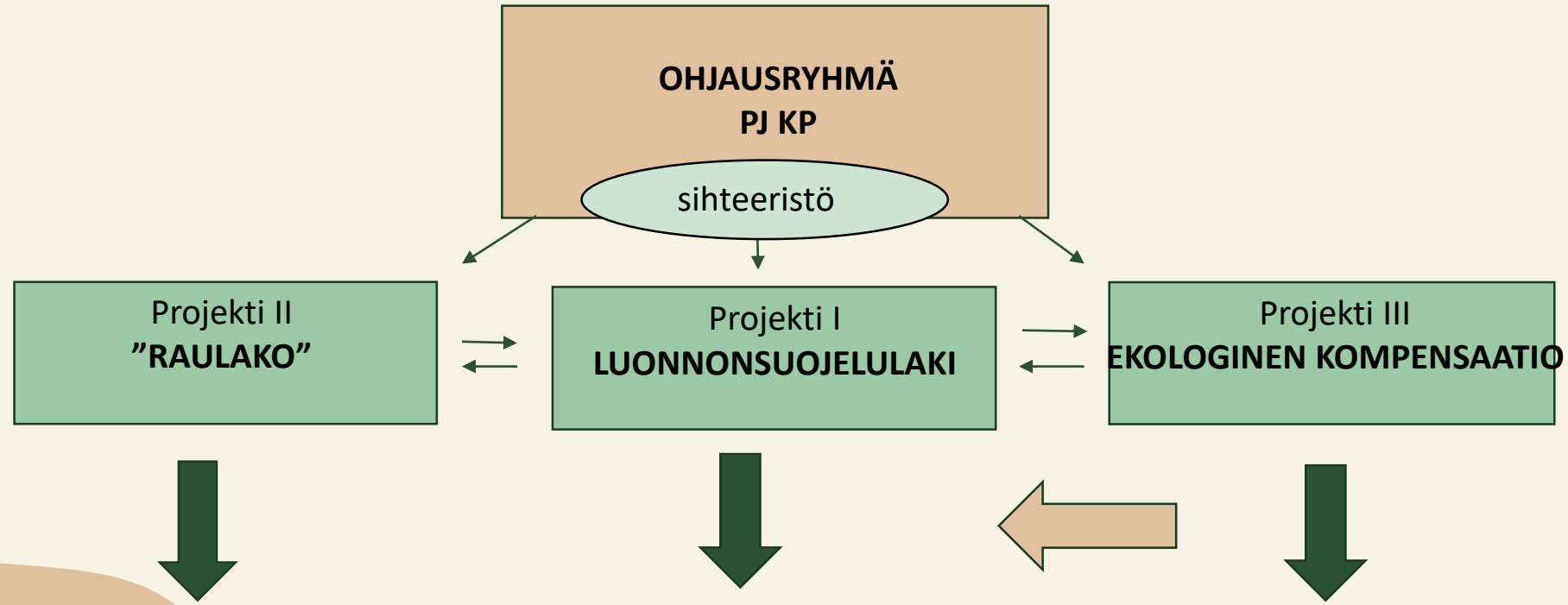
- Hankkeen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua lainsäädännön toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamisen myötä, edistää laji- ja luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä erityisesti rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmän kautta sekä tehostaa ja selkeyttää hallinnollisia menettelyjä ja luonnonsuojelulain roolia osana muuta ympäristöä koskevaa lainsäädäntöä

Liityntä hallitusohjelmaan

- Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi 3.1
- Tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa, Suomi saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet
 - Toimenpide 10: Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta
 - Toimenpide 7: Selvitetään uusien innovatiivisten rahoituskeinojen mahdollisuuksia luonnonsuojelun rahoittamisessa
 - Toimenpide 11: Varmistetaan Luontopaneelin toimintaedellytykset
 - Toimenpide 12: Pilotoidaan ekologisen kompensaaion käyttöä esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa ja arvioidaan saatujen kokemusten perusteella lainsäädännön uudistustarpeita

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus: organisointi, tulokset ja aikataulu

Ehdotus hallituksen esitykseksi rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta ja ennaltaehkäisystä
01/2021

Ehdotus hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulain uudistamisesta sekä ehdotus luonnonsuojeluasetukseksi
01/2022

Ehdotukset ekologisen kompensaation järjestämiseksi sekä ehdotus ympäristöministeriön ohjeistukseksi
9/2021

Ohjausryhmän ja projektien jäsenyydet

OHJAUSRYHMÄ

Oikeusministeriö
Valtiovarainministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ympäristöministeriö
ELY-keskus
Kuntaliitto
Metsähallitus
Suomen metsäkeskus
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Metsäteollisuus ry
Maa- ja kotitalousnaiset
MTK ry
SLC r.f.
Paliskuntain yhdistys
Saamelaiskäräjät
Suomen metsästäjäliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Natur och Miljö rf
WWF Suomi
Suomen Latu ry

RAULAKO

Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
- Ruokaosasto, Luonnonvaraosasto
ELY-keskus
Kuntaliitto
Suomen ympäristökeskus
MTK ry
Suomen luonnonsuojeluliitto
Bird Life Suomi ry
Paliskuntain yhdistys
Saamelaiskäräjät

EKOLOGINEN KOMPENSAATIO

Ympäristöministeriö
ELY-keskus
Aluehallintovirasto
Kuntaliitto
Suomen ympäristökeskus
Metsähallitus
Väylävirasto
Saamelaiskäräjät
Suomen luonnonsuojeluliitto
Natur och Miljö rf
Rakennusteollisuus ry
Kaivosteollisuus ry
MTK ry

LUONNONSUOJELULAKI

Ympäristöministeriö
Oikeusministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
ELY-keskus
Kuntaliitto
Suomen ympäristökeskus
Metsähallitus
Luonnontieteellinen keskusmuseo
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
MTK ry
Metsäteollisuus ry
Suomen luonnonsuojeluliitto
WWF Suomi
Saamelaiskäräjät

Hankkeen pysyvä asiantuntija

Professori Kai Kokko, Helsingin yliopisto

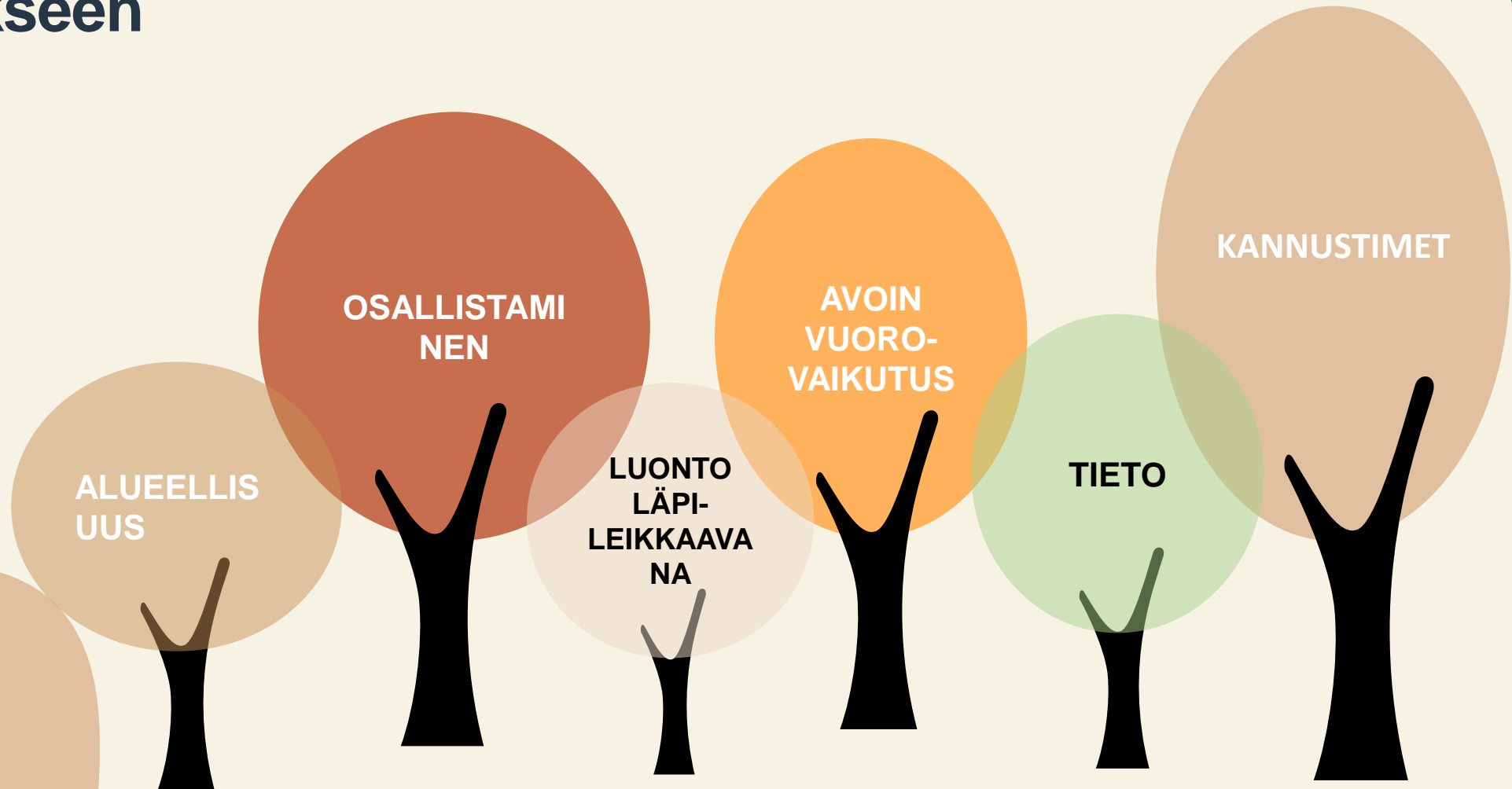
Hankkeessa huomioon otettavat selvitykset

- Luonnonsuojelulainsäädännön toimivuusarviointi (SY 27/2010) ja sen päivitys
- Luonnonsuojelulain muutostarpeita koskevan kansalaiskeskustelun tulokset (2015)
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 (SY5/2018)
- Suomen lajien uhanalaisuus, Suomen lajien punainen kirja 2019
- Luonnonsuojelulain lajisuojelun uudistamistarpeet –selvitys 2013
- Luontotyyppisuojelun nykytilanne ja kehittämistarpeet (SY 5/2013)
- Saamelaisten oikeuksien toteutuminen: kansainvälinen oikeusvertaileva tutkimus (VNTEAS 4/2017)
- Ympäristörikostorjunnan toimenpideohjelma 2019-2020
- Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraportti (2019)
- SAAMI – Saamelaisten sopeutuminen ilmastonmuutokseen (VNTEAS 25/2020)
- Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 toteutuksen ja vaikutusten arviointi (VNTEAS)
- Suojelualueverkosto muuttuvassa ilmastossa –hanke (käynnissä)
- Ekologisen kompensaaion ohjauskeinojen kehittäminen (VNTEAS 2018)
- Ekologisen kompensaaion kehittäminen (YM muistio 23.4.2019)
- Valmisteilla oleva selvitys toteutetuista ekologisen kompensaaion pilotointihankkeista

”Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta” (HO)

Kansalaisten näkökulmia luonnonsuojelulainsäädännön uudistukseen

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteet (1)

Hallituksen esityksen valmistelussa fokus:

- laji- ja luontotyyppisuojelelun
- ekosysteemipalveluiden, suojelualueiden kytkeytyneisyyden
- kannustavuuden
- sääntelyn tehokkuuden ja selkeyden
- ekologisen kompensaation
- monimuotoisuuden edistämistehtävien kehittämisessä.

Lisäksi projektissa tulee:

- tarkastella luonnonsuojelulain yhteydet muuhun keskeiseen maankäyttöön liittyvään sääntelyyn (rajapinnat)
- ottaa huomioon tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi
- ottaa huomioon saamelaiden kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen edellytykset

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteet (2)

- Parantaa lajien ja luontotyyppien suojelua ja seurantaa
- Tarkastella luonnonsuojelulain merkitystä osana ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista
- Selvittää ekologisen kompensaation mahdollisuus osana luonnonsuojelulakia
- Parantaa luonnonsuojelun kannustavuutta sekä tarkastella keinoja ja rahoituslähteitä, jotka kannustavat luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön
- Selkeyttää luonnonsuojelulain ja -asetuksen suhdetta
- Ajantasaistaa luonnonsuojelulaki teknisesti sekä selkeyttää lakia
- Tarkastella luonnonsuojelulain ja muun luonnonvarojen käyttöön liittyvän lainsäädännön rajapintoja niin, että lainsäädäntö estäisi elinympäristöjen pirstoutumista nykyistä tehokkaammin
- Varmistaa Luontopaneelin toimintaedellytykset säätämällä siitä laissa

Luonnonsuojelulain uudistuksen teemat

- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen (7.4.2020)
- Lajien suojelun vahvistaminen (6.5.2020)
- Luontotyyppien suojelun vahvistaminen (3.6.2020)
- Luontotiedon hallinta (16.6.2020)
- Luonnonsuojelun kannustimet ja edistämistehtävät (18.8.2020)

Tarkastelukehikko

Tarkastelu teemakohtaisesti luvuittain
⇒ nykytila ja kehittämissuhteet

	Ilmasto	Lajisuojaus	Luontotyypit	Tieto	Edistäm.
LSL 1 luku					
2 luku					
3 luku					
4 luku					
5 luku					
6 luku					
7 luku					
8 luku					
9 luku					
10 luku					
11 luku					
12 luku					

Valmistelun tietoperusta
Hallitusohjelman kirjaukset
Digitalisaatio

Teema 1 Ilmastonmuutos

Luonnonsuojelun merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa

- Ilmastonmuutos on nopeasti etenevä **uhka** Suomen luonnon monimuotoisuudelle. Luonnon muutokset, vaikuttavat ihmisille tärkeisiin hyödykkeisiin ja luonnonympäristön tarjoamiin palveluihin
- Ilmastonmuutos voimistaa nykyisiä ihmisen aiheuttamia muutoksia, kuten rehevöitymistä, kuivumista, avointen luontotyyppien sulkeutumista ja lisää vieraslajeista aiheutuvia riskejä
- Myös suojelualueet ovat vaarassa heikentyä ilmaston muuttuessa

⇒ **Luonnon edellytyksiä sopeutua muutokseen on tarpeen vahvistaa sekä talouskäytössä olevilla alueilla että suojelualuejärjestelmässä**

Teema 2 Lajien suojelun vahvistaminen

- Luonnonsuojelulain keskeiset eliölajien suojelun keinot ovat eläin-, kasvi- ja sienilajien rauhoittaminen, Natura 2000 –verkosto, luonnonsuojelualueiden perustaminen sekä lajien elinympäristöjen ja esiintymispaikkojen suojelu
 - Suomen lajien viides uhanalaisuusarviointi valmistui keväällä 2019
 - Suomen eliölajeista noin joka yhdeksäs on uhanalainen. Näiden lajien luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut
 - Lajien uhanalaistumisen suurin syy on elinympäristöjen väheneminen ja laadun heikkeneminen. **Tilanne on heikentynyt kaikissa eliöryhmissä**
 - Eliölajien kantojen muutokset luonnossa voivat olla nopeita eikä lainsäädäntö ei aina pysy perässä, joten nopeampi reagointi muutoksiin olisi tarpeen
- ⇒ **Lajiston köyhtymisen pysäyttämiseksi luonnonsuojelulain keinovalikoimaa on monipuolistettava. Lain tulee vastata paremmin paitsi nykyhetken ja tulevaisuuden haasteisiin myös laajaan kirjoon erilaisia tarpeita ja tilanteita lajisuojelun kokonaisuudessa**

Teema 3 Luontotyyppien suojelun vahvistaminen

- Uhanalaisuusarviointien perusteella luontotyyppien tila ei ole parantunut viimeisen vuosikymmenen aikana – monien luontotyyppien kehityssuunta edelleen heikkenevä
- Etelä-Suomessa uhanalaisten luontotyyppien osuus (59 %, 186 kpl) on selvästi suurempi kuin Pohjois-Suomessa (32 %, 81 kpl)
- Tarve ja tietopohja luontotyyppien suojelun vahvistamiseen ovat viime vuosina lisääntyneet merkittävästi. Luontotyyppien turvaaminen on olennaista myös uhanalaisen lajiston kannalta
- Luonnonsuojelulain keskeiset luontotyyppisuojelelun keinot ovat eräiden luontotyyppien suojelusäännös (29, 30 §), Natura 2000 –verkosto ja luonnonsuojelualueiden perustaminen

⇒ **Luontotyyppien suojelua, hoitoa ja ennallistamista on tehostettava ja uusia keinoja kehitettävä**

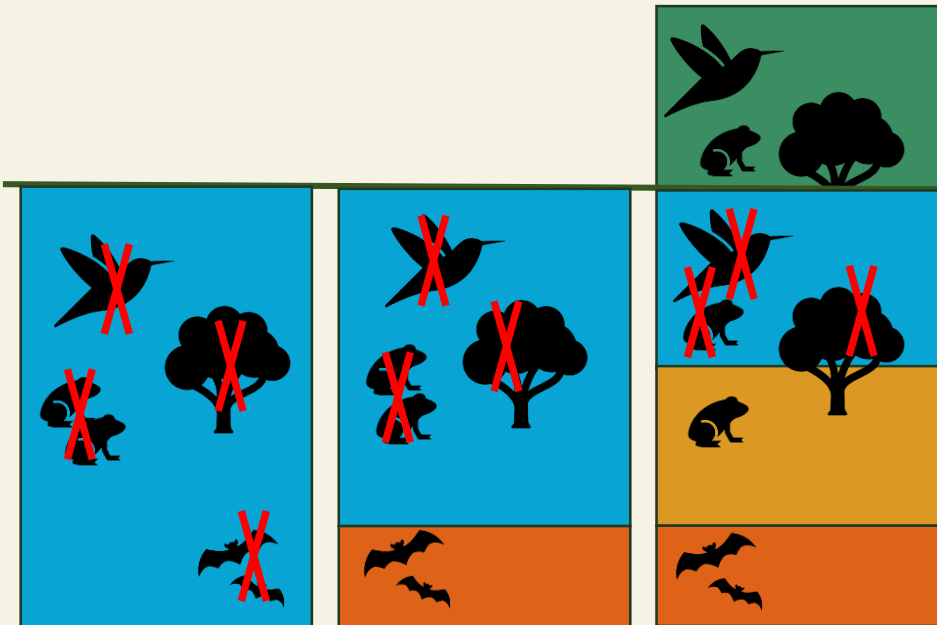

Ekologinen kompensaaatio

- Tavoitteena on *ei nettomenetystä, ei nettohävikkiä* (no net loss, NNL) eli *kokonaisheikentymättömyys*.
- Kompensaatiotoimilla aikaansaatavat ympäristöhyvät korvaavat ne arvot tai edut, joita heikennetään tai jotka hävitetään siten, että hankkeesta ei aiheudu ympäristöllistä nettomenetystä tai hankkeesta huolimatta syntyy ympäristöllistä nettohyötyä.

Toisaalla

Hanke-
alueella

Kompensointi

Ympäristön tilan taso
ennen hanketta

Aiheutuva
menetys / haitta

Haittojen
lieventäminen /
ennallistaminen

Haittojen
välttäminen

